

Lietuvos statistikos departamentas
Gyvenimo lygio ir užimtumo statistikos skyrius

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ NAUDOJIMO NAMŲ ŪKIUOSE TYRIMAS

NURODYMAI KLAUSĖJAMS

Duomenys apie informacinių technologijų naudojimą namų ūkiuose renkami visose Europos Sąjungos šalyse. Tyrimo teisinis pagrindas yra 2021 m. liepos 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/1223, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1700 nustatomi 2022 ataskaitinių metų informacinių ir ryšių technologijų naudojimo srities duomenų rinkinio techniniai elementai, informacijos perdavimo techniniai formatai ir išsami imties tyrimo organizavimo kokybės ataskaitų teikimo tvarka ir turinys.

Gyventojų apklausa, atliekant informacinių technologijų (toliau – IT) naudojimo namų ūkiuose tyrimą vyks 2022 m. kovo – birželio mėn.

Tyrimo tikslas

IT naudojimo namų ūkiuose tyrimo tikslas yra surinkti ir apibendrinti informaciją apie:

- gyventojų apsirūpinimą kompiuteriais;
- interneto prieigą namuose;
- interneto naudojimo dažnumą ir tikslus;
- naudojimąsi elektroninėmis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis (E. valdžia);
- naudojimąsi elektronine prekyba;
- daiktų internetu;
- IT ir aplinkosaugą.

IT naudojimo namų ūkiuose tyrimo objektas ir tyrimo organizavimas

Tyrimo vienetas yra 16–74 metų amžiaus asmuo, gyvenantis privačiame namų ūkyje. Asmenys, gyvenantys instituciniuose namų ūkiuose (globos namuose, įkalinimo įstaigose), nėra tiriami.

Jei atrinktas asmuo (asmuo sąraše įrašytas pirmuoju) nurodytu adresu negyvena, tai tiriamas kitas nurodytu adresu gyvenantis 16–74 metų amžiaus asmuo, kurio gimimo diena bus greičiausiai.

Kito asmens, gyvenančio šiuo adresu, apklausti negalima šiais atvejais:

- jei atrinktas asmuo gyvena šiuo adresu, bet atsisako;
- yra nerastas namuose.

Tyrimui parengta IT naudojimo namų ūkiuose anketa IT(NŪ)-01 METINĖ (toliau – anketa). Duomenys renkami respondentams pildant anketą internete arba tiesioginės apklausos metu, **apklausiant atrinktąjį asmenį.**

0. NAMŲ ŪKIO SUDĖTIS

Prieš pradėdant pildyti anketą, pirmiausia reikia nustatyti atrinktojo asmens (asmens įrašyto pirmuoju numeriu) namų ūkio sudėtį.

Namų ūkiu laikomas atskirai gyvenantis vienas asmuo arba grupė viename būste gyvenančių asmenų, kurie dalijasi išlaidas ir bendrai apsirūpina gyventi būtinomis priemonėmis.

Apklausos sistemoje bus įrašyti visi asmenys, deklaravę gyvenamąją vietą nurodytu adresu, tačiau nebūtinai visi asmenys yra atrinktojo asmens namų ūkio nariai arba gali būti neįrašytų namų ūkio narių. Jeigu visi sąraše esantys asmenys yra atrinktojo asmens namų ūkio nariai ir nėra

neįrašytų asmenų, žymėti „Visi asmenys yra namų ūkio (šėimos) nariai, nėra negyvenančių, neįrašytų gyventojų.“

Jeigu namų ūkio narių sąrašas netikslus, žymėti „Ne visi asmenys yra namų ūkio (šėimos) nariai, yra negyvenančių ar neįrašytų gyventojų“. Patikslinkite sąrašą papildydami neįrašytais namų ūkio nariais, o asmenims, kurie nėra namų ūkio nariai pažymėkite tinkamą priežastį:

- *Nėra tiriamo namų ūkio narys (bet gyvena šiuo adresu)*
- *Išvykęs iki apklausos laikotarpio pabaigos (žymima tik atrinktąjam asmeniui)*
- *Negyvena šiuo adresu*
- *Mirė*

Jei yra neįrašytų namų ūkio narių, prašome juos įrašyti nepriklausomai nuo amžiaus, įskaitant vaikus (nuo 0 metų amžiaus) ir asmenis vyresnius nei 74 m. amžiaus.

Jei nurodytu adresu gyvena kitas namų ūkis, pvz., nuomininkai, atrinktiems asmenims pažymėti „Nė vienas sąraše nurodytas gyventojas negyvena“ ir įrašyti visus namų ūkio narius – „Pridėti naują gyventoją“.

A. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS NAMŲ ŪKYJE

A skyriuje pateikiami klausimai apie namų ūkį, kuriame gyvena atrinktas asmuo.

A1. Ar Jūs, ar kuris nors iš Jūsų namų ūkio narių namuose naudojasi kompiuteriu (stacionariu, nešiojamu, planšetiniu)?

Taip – žymėti, jei tyrimo metu tiriamojo asmens namų ūkis namuose turi bent vieną kompiuterį, įskaitant išsinuotą, tarnybinį, bet skirtą ir asmeniniam naudojimui. Neįskaitomi neveikiantys prietaisai, kurių respondentas nesiruošia taisyti.

Kompiuteriais nelaikomi išmanieji telefonai, el. knygų skaityklės.

A2. Ar kuris nors iš Jūsų namų ūkio narių namuose naudojasi internetu jungdamasis per kompiuterį, telefoną ar kitą įrenginį?

Taip – žymėti, jei tyrimo metu bent vienas namų ūkio narys namuose naudojasi internetu. Jungtis prie interneto galima per bet kurį prietaisą: kompiuterį (stalinį, nešiojamą, planšetinį, delninį, žaidimų), televizorių, mobilųjį ar išmanųjį telefoną, el. knygų skaityklę, medijos ar žaidimų leistuvą, išmanųjį garsiakalbį, išmanųjį laikrodį ir kt.

„Nežinau“ – žymėti tik tais atvejais, kai apklausiamas asmuo pats nesinaudoja internetu namuose, nežino ir neturi galimybės paklausti, ar kiti namų ūkio nariai naudojami.

Visi toliau esantys anketos klausimai, išskyrus skyrių H. „Namų ūkio duomenys“, yra skirti atrinktąjam asmeniui.

B. INTERNETO NAUDOJIMAS

B1. Kada paskutinį kartą naudojotės internetu?

Klausimo tikslas – išsiaiškinti kada respondentas naudojosi internetu – bet kurioje vietoje (darbe, namuose ar kitoje vietoje), nepriklausomai nuo tikslo (darbo, mokymosi ar asmeniniais) ir kokį prietaisą respondentas naudojo naršyti internete – kompiuterį, mobilųjį ar išmanųjį telefoną, žaidimų kompiuterį, e. knygų skaityklę, išmanųjį televizorių ar kitą prietaisą.

B3–B10. Interneto naudojimo tikslai

Atkreipkite dėmesį, kad klausama apie interneto naudojimą asmeniniais (ne darbo) tikslais, neatsižvelgiant į naudojimosi vietą per paskutinius 3 mėnesius.

B3.2. Skambinote naudodamiesi internetu (įskaitant vaizdo skambučius), pvz., per „Skype“, „Messenger“, „Viber“, „WhatsApp“, „Snapchat“, „Facetime“, „Zoom“, „Webex“, „Telegram“. Neįskaitomi atvejai, kai naudojama stacionariu telefonu veikiančiu per internetą.

B3.3. Dalyvavote socialiniuose tinkluose (sukūrėte naudotojo paskyrą, skelbėte pranešimus ar kitą informaciją svetainėse „Facebook“, „Twitter“, „Instagram“, „Snapchat“ ar pan.) Socialinis tinklas – tai interneto svetainė vienijanti tam tikrą narių grupę, kuri ir kuria

konkrečios svetainės turinį ir virtualiai bendrauja tarpusavyje automatizuotomis konkrečios svetainės priemonėmis. Norint dalyvauti socialiniuose tinkluose reikia susikurti savo naudotojo profilį (user profile). Naudotojo profilis – tai naudotojo duomenys, individualizuojantys jo veiklą socialiniame tinkle.

B3.4. Susirašinėjote realiu laiku rinkdami tekstą (pvz., per „Skype“, „Messenger“, „WhatsApp“, „Viber“, „Snapchat“, „Telegram“). Bendravimas SMS žinutėmis neįtraukiamas.

B5.1. Pateikėte savo nuomonę pilietiniais ar politiniais klausimais interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose (pvz., „Facebook“, „Twitter“, „Instagram“, „YouTube“).

Šis atsakymas žymimas, jei respondentas išreiškė savo nuomonę pilietiniais ar politiniais klausimais interneto svetainėse ar socialiniuose tinkluose. Taip pat apima komentarų rašymą diskusijų forumuose ar straipsnių rašymą naujienų svetainėse. Populiariausi internetiniai portalai turi specialias skiltis nuomonei pareikšti, pvz. „Irytas“ – „Bendraukime“, „Delfi“ – „Pilietis“, „15min“ – „Pranešk“.

Taip pat įeina respondento reakcijų, pvz., mygtuko „Patinka“ ir panašių naudojimas reaguojant į politinius ar pilietinius straipsnius.

B5.2. Pareiškėte nuomonę pilietiniais ar politiniais klausimais internetu: pasirašėte peticijas, balsavote (pvz., dėl miesto planavimo ir pan.). Tai nuomonės pareiškimas internetu tiesiogiai (Online) pvz., dalyvavimas viešosiose konsultacijose, apklausose (pvz., internetiniame puslapyje „<https://epilietis.lrv.lt/>“) kai piliečio pateikta nuomonė gali turėti įtakos priimant visuomenei aktualius sprendimus.

B6.1. Klausėtės muzikos internete, (pvz., interneto radijo ar tiesiogiai tinkle) ar atsiuntėte muzikos įrašų. Įskaitant muzikos klausymąsi „You Tube“.

B6.5. Žaidėte internete ar atsiuntėte žaidimus. Žaidimai gali būti žaidžiami internete arba atsiųstus, net jei paskui asmuo žaidžia neprisijungęs.

B6.6. Klausėtės tinklalaidžių (angl. podcasts) ar jas atsiuntėte. Tinklalaidė – tai internete patalpintos prenumeruojamos garso rinkmenos kurias vartotojas gali atsisiųsti į asmeninį įrenginį. Tai gali būti tiek tradiciniai radijo laidų įrašai patalpinti internete, tiek sukurtas turinys išskirtinai interneto vartotojams.

B7.1. Ieškojote informacijos, susijusios su sveikata (informacijos apie ligas, traumas, mitybą, sveikatos gerinimą ir pan.) Įskaitoma, kai ieškoma informacijos apie sveikatą asmeniniais (ne darbo) tikslais, t.y. dėl savęs, dėl šeimos narių ir pan.

Taip pat turėtų būti įtraukta su gyvūnų sveikata susijusios informacijos paieška.

B7.3. Jungėtės prie asmeninių sveikatos įrašų internete. Pvz., jungimasis prie e. sveikatos portalo, Valstybinės ligonių kasos internetinės svetainės (pvz., pasitikrinti suteiktų medicininių paslaugų ir išrašytų medikamentų apimtį), jungimasis prie sveikatos paslaugas teikiančios įstaigos svetainės susipažinti su kraujo tyrimo rezultatais ir pan.

B.7.4. Naudojotės kitomis sveikatos priežiūros paslaugomis per interneto svetaines ar mobiliąsias programėles, užuot apsilankę pas gydytoją (pvz., receptui ar konsultacijai internetu gauti). Šis punktas apima naudojimąsi kitomis sveikatos paslaugomis per interneto svetaines ar programėles, nei paminėta aukščiau. Įskaitoma: mobiliųjų sveikatos programėlių naudojimas, pvz., programėlių, skirtų stebėti širdies ritmą, cukraus kiekį, miego sutrikimus, onkologinę priežiūrą ir pan., jei tokių matavimų rezultatai internetu pateikiami gydytojui. Įskaitomos medikų konsultacijos gaunamos prisijungus internete tiesiogiai. *Neįskaitoma*, jei konsultacijos gaunamos e. paštu.

B8.1. Pardavėte (bandėte parduoti) prekes ar paslaugas per interneto svetaines ar mobiliąsias programėles (pvz., „eBay“, „Facebook“ prekyvietė, „Vinted“).

Įeina prekių ar paslaugų pardavimas per įvairias internetines prekyvietes ar prekių pardavimas internetiniame aukcione, kur vyksta varžytinės. Sandoris turi būti atliekamas internete, o mokėjimas už prekes gali būti grynaisiais pinigais ar bankiniu pavedimu.

Skelbimo apie parduodamas prekes ar paslaugas įdėjimas internete (pvz., parduodamas naudotas dviratis) ir kai sandoris sudaromas su pirkėju telefonu ar el. paštu, o ne tiesiogiai internete, nelaikomas pardavimu internetu.

B8.2. Naudojotės internetinės bankininkystės paslaugomis (įskaitant mobiliąją bankininkystę). Įeina: banko sąskaitos likučio tikrinimas, sąskaitų apmokėjimas ar pinigų pervedimai, naudojantis bankų klientams teikiamomis sąskaitų tvarkymo internetu paslaugomis.

B9. Ar per pastaruosius 3 mėnesius naudojotės internetu mokymosi, kvalifikacijos kėlimo ar savišvietos tikslais?

B9.1. Mokėtės internetiniuose kursuose. Internetiniams kursams paprastai reikia registracijos. Įskaitomi kursai susiję su mokymusi, kvalifikacijos kėlimu, skirti savišvietai ar pomėgiams, pvz., kalbų, istorijos, kulinarijos ir pan. kursai. Kursų dalyviai dažniausiai gauna kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius ar lankomumo pažymėjimus. Internetinių kursų pavyzdžiai: „egu.lt“, „mokymuklubas.lt“.

Dėmesio!

Moksleivių ir studentų dalyvavimą nuotolinėse pamokose (paskaitose) žymėti eil. B9.3

B9.2. Naudojotės mokymo medžiaga tiesiogiai internete, pvz., mokomaisiais filmukais, internetiniais seminarais, elektroniniais vadovėliais, mokymosi programėlėmis ar platformomis. Šis atsakymas žymimas, jei respondentai mokymosi, profesiniais ar asmeniniais tikslais tiesiogiai internete naudojami mokymo ar kitos įstaigos (pvz. bibliotekos) mokymosi tikslams skirtais ištekliais: programine įranga, elektroniniais vadovėliais, konspektais, elektronine biblioteka, mobiliosiomis programėlėmis ar ir kt.

B9.3. Bendravote su mokytojais ar kitais besimokančiais asmenimis, naudodamiesi internetinėmis platformomis (pvz., „Zoom“, „MS Teams“ ir kt.), dalyvavote nuotolinėse pamokose (paskaitose).

Turimas omenyje bet koks mokinių, studentų ar kursų dalyvių bendravimas su mokytojais ar kitais besimokančiais mokymosi tikslais per komunikacijų platformas (pvz., „Zoom“, MS Teams“ ir kt.).

Čia žymėti moksleivių ir studentų dalyvavimą nuotolinėse pamokose (paskaitose).

Neįskaitomas bendravimas per „Facebook“.

C. ELEKTRONINĖS VIEŠOSIOS IR ADMINISTRACINĖS PASLAUGOS (E. valdžia)

Atkreipkite dėmesį, kad šiame skyriuje klausiama apie naudojimąsi paslaugomis per praėjusius 12 mėnesių ir tik asmeniniais tikslais.

Neįskaitomas bendravimas naudojantis e. paštu.

C1. Ar per pastaruosius 12 mėnesių naudojotės valstybės institucijų ar kitų viešųjų įstaigų (pvz., „Sodros“, savivaldybės, poliklinikų, bibliotekų ir pan.) interneto svetainėmis šiais asmeniniais tikslais?

C1.1. Prieigai prie įrašų apie Jus, pvz., jungėtės prie e. sveikatos, „Sodros“ ir kt. informacinių sistemų. Kiti pavyzdžiai: prisijungimas prie Valstybės tarnautojų registro (VATIS) tikslu gauti informacijos apie save (pvz., kiek yra nepanaudotų atostogų), informacijos apie savo turto vertę paieška Nekilnojamo turto kadastre ir registre, nesumokėtų administracinių baudų tikrinimas VMI sistemoje, bibliotekos įrašų patikrinimas, pvz. norint žinoti, kada gražinti pasiskolintas knygas, savo paskyros tikrinimas universiteto informacinėje sistemoje ir kt.

C1.3. Informacijai gauti (pvz., apie paslaugas, išmokas, teises, įstatymus, darbo laiką).

Informacijos, kurios respondentas gali ieškoti valstybės institucijų ar viešųjų įstaigų svetainėse ar naudojantis programėlėmis, pavyzdžiai: informacija apie siūlomas paslaugas, apie galimas išmokas, teises, įstatymus, darbo valandas, kontaktus, informacijos apie Covid-19 paieška (pvz. ligą, tyrimus, skiepus) ir kt.

C2. Ar per pastaruosius 12 mėnesių atsiuntėte ir (ar) atspausdinote oficialių dokumentų blankų iš valstybės institucijų ar viešųjų įstaigų svetainių ar mobiliųjų programėlių asmeniniais tikslais (pvz., atsiuntėte ir (ar) atspausdinote galimybių pasą)? Kiti pavyzdžiai: eismo įvykio deklaracija, ES skaitmeninis COVID pažymėjimas, antikūnų

tyrimo rezultatai. Blankai gali būti atsisiųsti tikslu juos užpildyti ar tik susipažinti su jų turiniu. Atsisiunčiami failai gali būti PDF arba Microsoft Word formatais.

C3. Ar per pastaruosius 12 mėnesių naudodamiesi valstybės institucijų ar viešųjų įstaigų svetainėmis ar mobiliosiomis programėlėmis užsiregistravote vizitui (pvz., susitikimui su valstybės tarnautoju, vizitui pas gydytoją) ar užsakymui atlikti (pvz., knygai bibliotekoje užsakyti)? Kiti pavyzdžiai: registracija internetu dėl skiepo (pvz., nuo Covid-19, gripo ir kt.), dėl Covid-19 testo ir pan.

C4. Ar per pastaruosius 12 mėnesių gavote bet kokį oficialų pranešimą ar dokumentą, kurį pateikė valstybės institucijos ar viešosios įstaigos per Jūsų paskyrą šių įstaigų svetainėse ar mobiliojoje programėlėje (pvz., pranešimą dėl ligos išmokos skyrimo, baudos skyrimo, COVID-19 testo rezultatus)? Neįtraukiamos e. paštu ar SMS gautos informacinės žinutės ar pranešimai, kad dokumentas yra parengtas.

Žymima „Taip“, jei respondentas pasiima jam skirtą informaciją iš valstybės institucijos ar viešosios įstaigos svetainės per savo paskyrą ar mobiliąją programėlę (pvz. e-valdžios vartai), nepriklausomai nuo to, ar jis buvo informuotas el. paštu ar SMS, kad jam paruoštas dokumentas, ar jungėsi savo iniciatyva.

Jei respondentas gauna el. laišką ar SMS, kuriame rašoma, kad jam yra paruoštas koks nors dokumentas, bet turi atlikti tam tikrus veiksmus, kad dokumentą pasiektų, pvz., prisijungti prie tam tikro tinklalapio kur turi save identifikuoti, tačiau to nedaro, tai nelaikoma, kad dokumentas buvo gautas.

Jei el. laiške ar SMS yra pateikta konkreti informacija ir respondentui niekur nereikia papildomai jungtis, laikoma, kad paslauga buvo gauta.

Jei informacija buvo pateikta prie el. laiško prisegtame priede, taip pat laikoma, kad paslauga buvo gauta.

D. ELEKTRONINĖ PREKYBA

Atkreipkite dėmesį, kad klausama apie pirkimą internetu asmeniniais (ne darbo) tikslais.

Asmenims, kurie užsakė ar pirko prekes internetu ne sau, o kieno nors paprašyti, žymėti, kad naudojosi elektronine prekyba. Asmenims, kuriems kažkas kitas užsakė prekes internetu, žymėti, kad elektronine prekyba nesinaudojo.

Neturėtų būti skaičiuojama vien mokėjimo veikla (pvz., už transporto bilietus), kuriai nevykdomas joks užsakymo procesas internetinėje parduotuvėje.

D1. Kada paskutinį kartą Jūs pirkote ar užsisakėte prekių ar paslaugų internetu asmeniniais tikslais (neįskaitant el. paštu, SMS ar MMS siunčiamų užsakymų)?

Įskaitomi visi prekių ar paslaugų užsakymai internetu iš internetine prekyba užsiimančių įmonių ar iš privačių asmenų, t.p. pirkimai internetiniuose aukcionuose ir pan.), nepriklausomai nuo apmokėjimo už prekes būdo: banko pavedimu ar grynaisiais pinigais jas pristčius, nepriklausomai koku prietaisu buvo naudojamas užsakant. Internetine prekyba nelaikomas prekių užsakymas elektroniniu paštu ir jei užsakymai buvo siųsti SMS ar MMS.

Atsakant į klausimą kada buvo pirktos prekės ir paslaugos, svarbi yra prekių ar paslaugų užsakymo, o ne pristatymo ar apmokėjimo data. Prekės ir paslaugos, kurios internetu buvo gautos nemokamai, neturi būti įtrauktos.

D2. Kokias prekes įsigijote asmeniniais tikslais per interneto svetaines ar naudodamiesi mobiliosiomis programėlėmis per pastaruosius 3 mėnesius?

(Įskaitomi pirkimai ir iš įmonių, ir iš privačių asmenų, taip pat naudotų daiktų pirkimas)

Į šį klausimą turi atsakyti respondentai, pirkę (užsakeę) fizines prekes internetu per paskutinius 3 mėnesius. Neįskaitomas paslaugų ir skaitmeninių prekių pirkimas.

D2.2.Sporto prekes (išskyrus sporto drabužius). Drabužiai neturėtų būti įtraukti, tačiau labai specifiniai drabužiai ir batai (pvz., slidinėjimo batai) turėtų būti įtraukti į šią kategoriją.

D2.3. Žaislus, vaikų priežiūros prekes (pvz., sauskelnes, buteliukus, vežimėlius. Neįeina: vaistai, vitaminai, papildai vaikams (žymėti 10 eil.), vaikų maistas (11 arba 12 eil.), vaikų drabužiai (1 eil.).

D2.5. Muziką, įrašytą į kompaktinius diskus (CD), vinilo plokšteles ir pan. Neįeina: muzikos pirkimas skaitmenine forma (failų atsisiuntimas, muzikos prenumerata) (žymėti D5 kl. 1 eil.).

D2.6. Filmus, serialus, koncertus, įrašytus į skaitmeninius vaizdo diskus (DVD), „Blu-ray“ diskus ir pan. Neįeina: failų atsisiuntimas, prenumerata.

D2.7. Spausdintas knygas, laikraščius, žurnalus. Neįeina: elektroninių knygų ar internetinių laikraščių ar žurnalų prenumerata. Prenumeratos, kurias sudaro ir popierinis ir internetinis leidinys (pvz. laikraščiai) turėtų būti žymimos ir šioje eil. ir D5 kl.3 eil.

D2.8. Kompiuterius, planšetinius kompiuterius, mobiliuosius telefonus ar priedus. Įskaitomi įrenginiai, kuriuos galima prijungti prie kompiuterių, planšetinių kompiuterių ar mobiliųjų telefonų, pvz., spausdintuvai, modemai, ekranai, USB laikmenos, išoriniai diskai ir klaviatūros, taip pat atsarginės dalys, pvz. kompiuterių RAM atmintis, maitinimo kabeliai, telefonų dėklai, ausinės ir kt.

D2.11. Paruoštą maistą, gėrimus, pristatytus iš restoranų, greitojo maisto restoranų tinklų ir pan. įmonių. Įeina užsakymai internetu tiesiai iš restoranų ar per tarpininkus (pvz. *Wolt*), pristatančius maistą iš kelių tiekėjų. Internetu užsakyti patiekalai gali būti pristatomi klientui į pageidaujamą vietą arba atsiimami restorane ir pan.

D5. Ar per pastaruosius 3 mėnesius per interneto svetaines ar mobiliąsias programėles Jūs pirkote (įskaitant mokamą prenumeratą)...

Šiuo klausimu siekiama išsiaiškinti kokio tipo turinys yra įsigijamas internetu, atsisiunčiant failus ar yra pasiekiamas tiesiogiai internete, o ne pristatomas paštu. Šis klausimas taip pat apima abonementų atnaujinimą.

D.5.1. Muziką, klausyti tiesiogiai tinkle ar atsisiunčiant, (pvz., „Spotify“). Šis punktas apima tik muzikos įsigijimą skaitmenine forma ir jei paslauga buvo gauta už užmokestį per tiriamąjį laikotarpį. Tokias paslaugas teikia pvz., „Spotify Premium“, „YouTube Music Premium“, „Google Play“ muzika, „Apple Music“ ir kt.

Neįskaitoma: muzikos pirkimas kompaktinių diskų ar vinilo pavidalu.

D.5.2. Filmus, serialus, koncertus, žiūrėti tiesiogiai tinkle ar atsisiunčiant. Šis punktas apima skaitmeninių filmų, serialų, koncertų ar sporto programų pirkimą. Įskaitoma internetinių filmų nuoma, pvz., naudojimasis „Google Play“ nuomos paslauga. Kai kurie internetinių paslaugų teikėjai gali pasiūlyti ir nemokamas, ir mokamas paslaugas, pvz., siūlant pirmą mėnesį nemokamas paslaugas. Žymėti „Taip“, jei tiriamuoju laikotarpiu paslauga bus tęsiama už atlygį. Įskaitoma: naudojimasis „Netflix“, „ŽMONĖS cinema“, „Kino klubas“, „HBO“ ir kt. paslaugomis.

Neįskaitoma: filmai ar serialai, įsigyti DVD ar „Blu-ray“ formatu.

D5.3. Elektronines knygas, internetinius žurnalus ar internetinius laikraščius. Apima skaitmeninės formos leidinius, kuriuos galima skaityti naudojantis stalinais, nešiojamaisiais ar planšetiniais kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais, ar el. knygų skaityklėmis. Taip pat įskaitomas naudojimasis žurnalais, laikraščiais ir audio knygomis, kurioms taikomas prenumeratos mokestis.

D8. Ar per pastaruosius 3 mėnesius Jūs naudojotės interneto svetainėmis ar mobiliosiomis programėlėmis asmeniniais tikslais transporto paslaugoms pirkti?

D8.2. Taip, iš privačių asmenų (pvz., „Kooperuokimės.lt“). Šiuo klausimu norima išsiaiškinti dalijimosi ekonomikos paplitimą transporto srityje. Klausimas susijęs tik su privačių asmenų interneto svetainių ar mobiliųjų programėlių naudojimu susitarti su kitais privačiais asmenimis dėl transporto paslaugų asmeniniais tikslais. Paslaugos turi būti mokamos. Neįtraukiami atvejai, kai respondentai tokias paslaugas tik teikė, bet patys nesinaudojo. Neįtraukiami siuntų pristatymo atvejai.

D9. Ar per pastaruosius 3 mėnesius Jūs naudojotės interneto svetainėmis ar mobiliosiomis programėlėmis asmeniniais tikslais apgyvendinimo paslaugoms užsakyti?

D9.2. Taip, iš privačių asmenų (pvz., „Airbnb“). Klausimas susijęs tik su privačių asmenų interneto svetainių ar mobiliųjų programėlių naudojimu susitarti su kitais privačiais asmenimis dėl apgyvendinimo paslaugų asmeniniais tikslais. Paslaugos turi būti mokamos. Neįtraukiami atvejai, kai respondantai tokias paslaugas tik teikė, bet patys nesinaudojo. Įskaitoma: trumpalaikė būsto nuoma internetu asmeniniais tikslais.

D10. Ar per pastaruosius 3 mėnesius Jūs naudojotės dar kokiomis nors, išskyrus paminėtas, interneto svetainėmis ar mobiliosiomis programėlėmis asmeniniais tikslais kitoms paslaugoms (išskyrus finansines ir draudimo) pirkti (pvz., vertimo, foto paslaugoms, grožio procedūroms, loterijoms ir kt.)?

Apima visų paslaugų pirkimą internetu, kurios yra nepaminėtos nė viename iš anksčiau išvardytų atsakymo variantų, pvz., mokėjimas už naudojamą internetinę duomenų saugyklą, e. mokymosi medžiagą, dietologo, trenerio, IT specialisto, vertėjo, foto paslaugas, sveikatos ir grožio procedūras, baseiną, slidinėjimo ir pan. paslaugas, lažybas, loterijas. Pinigų pervedimas iš vienos sąskaitos į kitą ar sąskaitų apmokėjimas (pvz., už komunalinius patarnavimus, kabelinę TV, naudojamą telefonu ar internetu), internetine prekyba nelaikomas.

D11. Kokiais finansiniais tikslais naudojotės interneto svetainėmis ar mobiliosiomis programėlėmis per pastaruosius 3 mėnesius asmeninėms reikmėms?

D14.1. Draudimo polisui (gyvybės, namo, automobilio ar kt.) pirkti, įskaitant siūlomą kartu su kita paslauga (pvz., kartu su lėktuvo bilietu siūlomas kelionės draudimas) Įeina: draudimo polisų pirkimas arba atnaujinimas internetu tiesiogiai iš draudikų arba per kitus finansinių paslaugų teikėjus (pvz., draudimo tarpininkus). Apima gyvybės ir kitą draudimą (pvz., transporto priemonių civilinės atsakomybės, KASKO draudimą, medicininių išlaidų draudimą, gaisro ir kitos žalos turtui draudimą, bendrosios civilinės atsakomybės draudimą, pagalbą kelyje ir kt.). Draudimas gali būti siūlomas su kita paslauga, pvz., su lėktuvo bilietu siūlomas bagažo draudimas, kelionės draudimas ir kt. Taip pat įskaitomas taisymo ar keitimo pratęsimo garantijos draudimas perkant buitinę techniką.

D14.2. Paskolai ar kreditui iš banko ar kito finansinių paslaugų teikėjo paimti

Įeina: paskola, kreditas paimti per internetinę bankininkystę. Vartotojas gali pasiimti kreditą įvairiems tikslams, pvz., automobiliui, baldams, išmaniajam telefonui pirkti, studijoms ir kt. Netaikoma paskoloms iš privačių asmenų, nes klausimas susijęs su bankais ar finansinių paslaugų teikėjais.

E. DAIKTŲ INTERNETAS

Daiktų internetas – tai išmaniųjų technologijų naudojimas įvairiose gyvenimo srityse. Daiktų internetas apima elektroninius įrenginius, kurie sujungti tarpusavyje per internetą. Internetu gali būti valdomos centralizuotos apšvietimo, šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemos, prietaisai, vartų ir durų apsaugos spynos ir kt. Daiktų interneto pagalba galima lengviau apsipirkti, pasirūpinti namų saugumu ar identifikuoti sveikatos sutrikimus.

Šiuo klausimu norima išsiaiškinti ne tik, ar turimi prietaisai turi tokią funkciją, bet ar respondantai valdo šiuos prietaisus ir įrenginius interneto pagalba. Sąveika su tokia buitine įranga ar prietaisais dažnai vyksta per išmanųjį telefoną, planšetinį kompiuterį ar kitą prie interneto prijungtą įrenginį.

E1. Ar naudojote prie interneto prijungtus toliau išvardytus prietaisus ar sistemas asmeniniais tikslais?

E1.1. Termostatus, buitinius skaitiklius, apšvietimo sistemas ar kitas prie interneto prijungtas energijos valdymo sistemas. Klausima apie prie interneto prijungtus prietaisus (tiek nuotolinius, tiek vietinius) naudojamus energijos valdymui respondento namuose. Apima šiuos

prie interneto prijungtus išmaniuosius įrenginius ar sistemas: termostatus, komunalinius skaitiklius, apšvietimo, energijos valdymo sistemas, sodo drėkinimo sistemas, išmaniųjų namų sistemas tokias kaip išmanieji langai ar žaliuzės, kurios padeda optimizuoti energijos vartojimą.

E1. 2. Namų apsaugos sistemas, dūmų detektorius, saugumo kameras, durų spygnas ar kitas prie interneto prijungtas saugumo ar saugos priemones namuose. Apima prie interneto prijungtus prietaisus (tiek nuotolinio, tiek vietinio) naudojamus saugumo užtikrinimui respondento namuose. Be aukščiau išvardytų apima šiuos prie interneto prijungtus išmaniuosius įrenginius ir sistemas: išmanius durų ir langų jutiklius, dujų ar vandens nuotėkio detektorius, judesio jutiklius ir kt.

E1.3. Buitinius prietaisus prijungtus prie interneto, pvz., automatinį dulkių siurblių, šaldytuvą, orkaitę, kavos aparatą. Kiti pavyzdžiai: prie interneto prijungta indaplovė, maisto ruošimo robotas, skalbimo mašina, sodo įranga (pvz., žoliapjovė) naudojamą respondento namuose.

E1.4. Virtualųjų asistentą išmaniojo garsiakalbio arba programos pavidalu, pvz., „Google Home“, „Amazon Alexa“, „Google Assistant“, „Siri“, „Bixby“. Virtualus asistentas (arba intelektualus asmeninis asistentas) yra programinė įranga, kuri gali atlikti užduotis ar paslaugas asmeniui pagal žodines komandas. Vartotojai gali užduoti klausimus, valdyti namų automatikos įrenginius bei tvarkyti kitas užduotis, tokias kaip el. pašta, darbų sąrašus ir kalendorius, naudodami žodines komandas. Įeina:

- virtualūs asistentai išmaniųjų garsiakalbių pavidalu, tokie kaip „Amazon Alexa“, „Echo“, „Computer“, „Google Home“, „Apple HomePod“;

- į mobiliojo ar stalinio kompiuterio operacinę sistemą įmontuoti virtualūs asistentai, kuriuos galima įsigyti programėlės pavidalu (pvz., „Siri“, „Blackberry Assistant“, „Cortana“);

- virtualūs asistentai, įmontuoti išmaniajame telefone, nepriklausomai nuo operacinės sistemos (pvz., „Bixby“);

- virtualūs padėjėjai, įmontuoti į prietaisus (pvz., išmanųjį televizorių), automobilius (pvz., „Echo Auto“).

E2. Dėl kokių priežasčių nenaudojote jokių minėtų prie interneto prijungtų prietaisų ar sistemų asmeniniais tikslais?

E2.6. Esate susirūpinę dėl privatumo ir duomenų apie Jus, generuojamų šiais prietaisais ar sistemomis, apsaugos. Atsakymas taikomas, jei respondentas nesinaudoja prie interneto prijungtais prietaisais ar sistemomis dėl baimės, kad jo asmens duomenys bus panaudoti ne pagal paskirtį.

E2. 7. Esate susirūpinę dėl saugumo, pvz., kad į prietaisą ar sistemą bus įsilaužta. Atsakymas taikomas, jei respondentas nesinaudoja prie interneto prijungtais prietaisais ar sistemomis dėl baimės, kad įsilaužus duomenys gali būti pakeisti ir sukeltų problemų respondentui.

E2. 8. Esate susirūpinę dėl saugos ar sveikatos, pvz., kad naudojant prietaisą ar sistemą gali įvykti nelaimingas atsitikimas, gali būti susižeista ar kilti sveikatos problemų

Atsakymas taikomas, jei respondentas mano, kad pats įrenginys gali būti žalingas (pvz., elektromagnetinių laukų poveikis gali sukelti sveikatos problemų).

E3. Ar savo namuose asmeniniais tikslais jungėtės prie interneto per šiuos prietaisus?

E3. 2. Žaidimų kompiuterį. Pvz., Wii U, PlayStation 4, Xbox One, Nintendo Switch. Netaikoma žaidimams mobiliuosiuose telefonuose, planšetiniuose ar nešiojamuosiuose kompiuteriuose.

E4. Ar asmeniniais tikslais naudojotės šiais prie interneto prijungtais prietaisais?

E4.1. Išmaniuoju laikrodžiu, kūno rengybos apyranke, virtualios realybės akiniais ar ausinėmis, saugumo sekimo įrenginiais, aksesuarais, prie interneto prijungtais drabužiais ar batais. Išmanieji telefonai kartais gali būti suprantami kaip prie interneto prijungti aksesuarai. Atsakymas netaikomas, jei išmanieji telefonai nėra prijungti prie kitų nešiojamų prietaisų.

E4.3. Prie interneto prijungtais žaislais, pvz., robotais (įskaitant mokomuosius) ar lėlėmis. Atsakymas netaikomas, jei naudojami vaikams skirti su mokomuoju ar žaidimų turiniu prie interneto prijungti dronai ar planšetiniai kompiuteriai.

E4.4. Naudojotės automobilyje įmontuotu belaidžio interneto ryšiu. Apima naudojimąsi automobilyje įmontuota belaidžio interneto įranga saugumo, navigacijos, informacijos gavimo ir kitoms paslaugoms gauti.

Netaikoma, jei panaši paslauga buvo pasiekama prisijungus prie išmaniojo telefono per „Bluetooth“ ir buvo naudojama pačiame išmaniajame telefone.

E5. Ar naudodamiesi prie interneto prijungtais prietaisais ar sistemomis susidūrėte su toliau išvardytomis problemomis?

E5.1. Saugumo ar privatumo problemos (pvz., į įrenginį ar sistemą buvo įsilaužta, problemos, susijusios su Jūsų ar Jūsų šeimos duomenų, sukauptų šiose sistemose, apsauga).

Kiti pavyzdžiai: įsilaužus į įrenginį buvo pavogti respondento duomenys, kažkas kitas perėmė įrenginio valdymą ir pan.

F. IT IR APLINKOSAUGA

Žaliųjų IRT rodiklių rinkimas yra būtinas įgyvendinant politiką, susijusią su Europos žaliuoju kursu. Šio skyriaus tikslas išsiaiškinti asmenų / namų ūkių įpročius, susijusius su nebenaudojama IT įranga, gauti informaciją apie tvarumo aspektų svarbą priimant sprendimus perkant IT įrangą.

F1. Ką Jūs padarėte su savo senais ar nebenaudojamais toliau išvardytais prietaisais? Jei prietaisus keitėte keletą kartų, pateikite informaciją apie paskutinį pakeistą ar nebenaudojamą prietaisą.

Kadangi namų ūkyje prietaisai gali būti naudojami kartu arba atskirai, ne visada aišku, kam įrenginys priklauso. Be to, kažkas galėjo nustoti naudoti daugiau nei vieną įrenginį. Todėl respondentų prašoma pagalvoti apie įrenginį, už kurį jie jaučiasi atsakingi ir kuris pastaruoju metu tapo nereikalingas.

G. ASMENS DUOMENYS

G2. Kaip apibūdintumėte savo veiklos pobūdį šiuo metu?

Veiklos pobūdis nustatomas paties respondento.

Dirbantiems studentams ar dirbantiems pensininkams žymėti „Dirbantis asmuo“. Tačiau jei darbas respondento nuomone nėra pagrindinė jo veikla, žymėti tokį veiklos pobūdį, kurį nurodys respondentas.

H. NAMŲ ŪKIO DUOMENYS

H3. Nurodykite, 16–74 metų ir vyresnių asmenų skaičių, deklaravusių šią gyvenamąją vietą

Šis klausimas užduodamas tik kaimo vietovėje gyvenantiems respondentams, jei adrese nėra nurodyta gatvė.

H4. Nurodykite, kokios Jūsų namų ūkio mėnesio pajamos (atskaičius mokesčius)

Reikia paprašyti respondento įvertinti vidutines mėnesines viso namų ūkio pajamas pinigais, atskaičius pajamų mokestį ir socialinio draudimo įmokas. Respondentui palikta galimybė neatsakyti į šį klausimą, tačiau vardydami galimus atsakymus, varianto „nenurodė“ neminėkite.